

A LEVÉLTÁR ADMINISZTRÁCIÓJA.*

A levéltár nem arra való, hogy a benne elhelyezett anyag élettelenül, érinthetetlenül feküdjék, mint valami kriptában. A levéltári anyagnak a levéltárban történet elhelyezése után is állandó kapcsolatban kell maradnia az étellel, szolgálnia kell a köz és a magánosok érdekeit és szolgálnia kell a történetírást, mert hiszen ennek első-sorban épen a levéltárak adják a tápláló, éltető erőt. Ez a sokoldalú levéltári szolgálat akarva, nem akarva meghatározott adminisztráció keretei közt folyik le. Minden levéltár önálló, mint hivatali organizmus. Ugyanakkor ugyanis, mikor anyaga szerkezetében egy önálló organizmusnak, a levéltárat létrehozó tényezőnek a működését és életét tárja elénk, maga is egy külön hivatali organizmust épít a levéltár fölé. Ezt az adminisztrációt a levéltárnok látja el s épen hivatala szakszerű jellegénél fogva ellátja olyan önállósággal, amely a modern bürokráciában nem mindennapi. Annál nagyobb is azonban a felelőssége.

Mikor a levéltár adminisztrációjáról szólok, az adminisztráció szó alatt a mindennapos ügyvitelt értem csupán. Olyan ügyeknek a vitelét tehát, amelyek a levéltár mondhatni elsődleges és mindenhol előforduló életmegnyilvánulásai. A kongresszus előkészítőbizottságától nyert megbízásom értelmében tehát előadásomból ki kellett kapcsolni minden alkalmi jellegű problémát, mint a selejtezésnek, rendezésnek a problémáját és kizárólag a levéltári munka mindennap megismétlődő, sok tekintetben gépies jelenségeire kell szorítkoznom. Bizonyos az, hogy a levéltári adminisztrációnak ezek a kérdései valamennyire is gyakorlott levéltárnok előtt már nem kérdések, de hiszen gyakorlott szakember előtt szakmájának ilyen elsődleges kiinduló lépéseiben másutt sincsenek problémák. Nem szabad azonban elfelednünk, hogy a levéltárnokot a gya-

* Felolvastatott a Magyar Könyvtárosok és Levéltárosok Egyesületének kongresszusán a levéltári szakosztályban 1936. okt. 3-án.